

Visokošolski strokovni študijski program: PREDŠOLSKA VZGOJA

Predmet: SOCIOLOGIJA VZGOJE

Letnik: 3.

1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI

- Pridobivanje znanj o genezi in strukturi socialnega ter spoznavanje nastanka in strukture discipline, ki se ukvarja tudi s področjem vzgoje.
- Poznavanje nastanka sociologije in njene strukture omogoča dostop do socioloških znanj, raziskav in analiz, ki so povezane s študijsko usmeritvijo - priprava študentk in študentov na poklic, kjer je nujno potrebno razumevanje vrta kot posebne inštitucije oblikovanja družbenosti in vdružbljanja.
- Pridobljeno znanje, ki sega od občnih socioloških tem (družba in socialnost, inštitucije vdružbljanja, vrste in načini socializacije, kultura in akulturacija) do posebnih socioloških področij (sociologija družine, sociologija dela, sociologija vzgoje in izobraževanja, sociologija kulture), omogoča reflektirano razmerje posameznika do socialnega in do svojega lastnega mesta v njem.

2. VSEBINA

Predmet v svoji vsebinski zastavitvi izhaja iz potrebnosti sociološke konceptualizacije vzgoje in še posebej predšolske vzgoje kot polja kreiranja tako skupnosti kot družbe. Narava predmeta zahteva vsebinsko kombinacijo sociološke sistematike in problemskega pristopa ter prilagajanje tako splošnih kot specifičnih socioloških tematskih sklopov študijske usmeritve.

Uvod v nastanek socialnega in sociologije.

Sociološka in "vzgojna" imaginacija; vzpostavljanje inštitucij družbenega; razmerje med družbo, skupino in posameznikom; nastanek vzgojnih inštitucij; povezanost predšolske in šolske vzgoje; razmerja med javnim in zasebnim; študije spolov.

Izbrane teme iz sociologije.

Kategorija dela in transformacije pojmovanja dela in vzgoje; nastanek modernega pojma družine; družina in njene transformacije; nasilje v družini in nad otroki; človekove in otrokove pravice; sociologija otroštva; sistemi socialnega skrbstva otrok; javni in zasebni vrtci; "skolariziranost" predšolske vzgoje.

Sociološke raziskave.

Domače in tuje sociološke raziskave na področju predšolske vzgoje; metodologija in interpretacijski modeli sociološkega raziskovanja; evalvacija eksperimentalnih projektov v slovenskih vrtcih.

3. POVEZANOST Z DRUGIMI PREDMETI

Predmet se navezuje na večino predmetov temeljnega pedagoškega študija, zlasti pa na filozofijo. Izvajanje je koncipirano tako, da omogoča neposredno navezavo na osnovno študijsko usmeritev.

4. ŠTUDIJSKA LITERATURA

- Fox, R. (1989). *Rdeča svetilka incesta*. Ljubljana.
Boj proti delu (zbornik). (1985). Ljubljana.
Held, D. (1989). *Modeli demokracije*. Ljubljana.
Haralambos, M. (1989). *Uvod u sociologiju*. Zagreb.
Rađanje moderne porodice (zbornik). (1988). Beograd.
Bahovec, E., Kodelja, Z. (1992). *Vrtci za današnji čas* (raziskava). Ljubljana.
Pravni vidiki otrokovih pravic (zbornik). (1992). Ljubljana.
Heinsohn, G., Steiger, O. (1993). *Uničenje modrih žensk*. Ljubljana.
Levi-Strauss, C. (1985). *Oddaljeni pogled*. Ljubljana.
Pavlič, S. (1992). *Predšolske ustanove na Slovenskem 1834-1945*. Ljubljana.
Wollstonecraft, M. (1993). *Zagovor pravic ženske*. Ljubljana.

5. POSEBNOSTI

Navodila za izvajanje:

Predavanja potekajo skupno, seminarji pa v manjših skupinah po veljavnih normativih. Predavanja prinašajo temeljito razgraditev delov programa in uvajajo v študij po literaturi. Seminarsko delo je namenjeno podrobnejši obravnavi aktualnih strokovnih in družbenih vprašanj v povezavi s skupinskim študijem izpitne literature. V seminarsko delo so vključeni tudi zunanji sodelavci, raziskovalci in gosti.

Kadrovski pogoji:

Nosilec predmeta je habilitiran visokošolski učitelj sociologije.

Materialni pogoji:

Za izvajanje predavanj je potrebna standardna predavalnica, za seminarsko delo pa ustrezno manjša. Prostorji morajo biti opremljeni z ustreznimi učnimi pripomočki. Študentkam in študentom mora biti na voljo predpisana literatura in možnost fotokopiranja.

Avtor: dr. Slavko GABER, doc.